

Aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Nota van wijziging wetsvoorstel digitale algemene
vergadering privaatrechtelijke rechtspersonen

Datum

15 september 2025

Onze referentie

6729731

Bijlage(n)

Bijlage(n)

6

1. Fact sheet wetsvoorstel wetsvoorstel digitale vergadering privaatrechtelijke rechtspersonen
2. Wettekst + MvT wetsvoorstel
3. Stenografisch verslag eerste termijn plenaire behandeling wetsvoorstel in TK
4. Nota van wijziging m.b.t. besluitvorming door Vereniging van Eigenaars
5. Aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer inclusief appreciatie gewijzigd amendement
6. Amendementen 7, 9 en 10 van de leden Sneller (D66) en Stultiens (GroenLinks/PvdA)

1. Aanleiding

- Het wetsvoorstel voorziet o.a. in verbreding van mogelijkheden voor rechtspersonen om hun algemene vergaderingen (zoals een ledenvergadering of een aandeelhoudersvergadering) volledig digitaal te laten plaatsvinden.
- Tijdens het plenaire debat in de Tweede Kamer inzake het wetsvoorstel digitale algemene vergadering privaatrechtelijke rechtspersonen d.d. 28 mei jl. heeft de toenmalige Staatssecretaris Rechtsbescherming (hierna: StasRb) toegezegd een nota van wijziging in te dienen over (digitale) besluitvorming door een Vereniging van Eigenaars (hierna: VvE). Het debat werd daarop na de eerste termijn geschorst.
- Tijdens de plenaire behandeling is o.a. aan bod gekomen dat het wetsvoorstel erin voorziet dat een gewone meerderheid van leden van een VvE voldoende is om aan het bestuur een machtiging tot volledig digitaal vergaderen af te geven. Vanuit de Tweede Kamer werd de wens geuit om bijzondere regels te stellen ter bescherming van kwetsbare (groepen van) leden van VvE's.
- Met de nu voorliggende nota van wijziging ([bijlage 4](#)) wordt uitvoering gegeven aan de toezegging van de StasRb om specifiek voor VvE's eisen te stellen ter bescherming van kwetsbare groepen.
- Daarnaast wordt met bijgevoegde conceptbrief aan de Tweede Kamer een appreciatie gegeven op een gewijzigd amendement dat na de schorsing van het debat is ingediend ([bijlage 5](#)).
- Wanneer de nota van wijziging en brief aan de Tweede Kamer worden gestuurd, zal de Tweede Kamer naar verwachting het debat op korte termijn hervatten. Dat is dan de tweede termijn van dat debat.

2. Geadviseerd besluiten

- Instemmen met verzending van de nota van wijziging en bijgaande brief, incl. appreciatie, op een later gewijzigd amendement van de leden Stultiens (GroenLinks-PvdA) en Sneller (D66), aan de Tweede Kamer.
- Ondertekenen van de brief alsmede de toelichting van de nota van wijziging.

3. Kernpunten

Wetsvoorstel

- Aanleiding van het wetsvoorstel vormen de ervaringen die tijdens de coronapandemie zijn opgedaan met volledig digitaal vergaderen door o.a. B.V.'s, N.V.'s en verenigingen.
- Normaal gesproken moet een vergadering tenminste altijd fysiek toegankelijk zijn voor aandeelhouders en leden. Daarnaast mag digitale deelname worden aangeboden door de rechtspersoon (hybride vergaderen). Daarvoor gelden dan randvoorwaarden die er o.a. op zien dat de digitale deelnemers kunnen worden geïdentificeerd en al hun rechten (o.a. meedoen aan de beraadslaging en stemmen) kunnen uitoefenen.
- Tijdens de pandemie bood een tijdelijke wet de mogelijkheid tot volledig digitaal vergaderen. De eis van altijd ook een fysieke vergadering gold toen niet. Na de pandemie verviel deze wet, maar de behoefte aan ook volledig digitaal kunnen vergaderen bleef bestaan. Als voordelen werden genoemd: voorkomen van lasten (huur van zalen) en verlaging drempels tot deelname (je kunt vanuit huis meedoen).
- Het nu voorliggende wetsvoorstel voorziet in de wens vanuit de praktijk om volledig digitaal vergaderen – onder voorwaarden – mogelijk te maken. Voor B.V.'s en N.V.'s komt de eis te gelden dat zij volledig digitaal kunnen vergaderen als zij dat in hun statuten regelen. Voor verenigingen komt die eis niet te gelden, om notariskosten voor statutenwijzigingen te voorkomen. Wel geldt voor verenigingen de eis dat een normale meerderheid van de door de leden uitgebrachte stemmen is vereist om het bestuur te machtigen een volledig digitale vergadering te organiseren.
- In bijlage 1 bij deze nota is een fact sheet over het wetsvoorstel bijgevoegd. Wettekst en Memorie van Toelichting zijn als bijlage 2 bijgevoegd.

Plenaire behandeling Tweede Kamer

- Op 28 mei jl. is het plenaire debat over het wetsvoorstel van start gegaan. Het stenografisch verslag van dat debat is bijgevoegd als bijlage 3. Tijdens de eerste termijn is door o.a. Kamerlid Koops (NSC) de zorg geuit dat (oudere) mensen die digitaal minder vaardig zijn, feitelijk buitengesloten kunnen worden bij besluitvorming, doordat een meerderheid kan besluiten dat voortaan altijd volledig digitaal wordt vergaderd. Deze zorg speelt met name bij de VvE, mede gezien de omstandigheid dat leden van een VvE van rechtswege lid zijn wanneer zij een appartement kopen. Ook kunnen besluiten genomen door de VvE grote invloed hebben op de directe leefomgeving van leden en de kosten die zij maken. Een VvE kan bijvoorbeeld besluiten om verduurzamingsmaatregelen door te voeren (zoals het hele pand isoleren), waaraan hoge kosten verbonden zijn die door de leden betaald moeten worden.
- Naar aanleiding van deze zorgen is door de StasRb tijdens het plenaire debat toegezegd om specifiek voor VvE's met een nota van wijziging te komen, waarin een regeling over digitaal vergaderen wordt opgenomen om de positie van digitaal minder vaardige leden te beschermen.
- In afwachting van deze nota van wijziging is het plenaire debat geschorst na de eerste termijn. Hervatting van het debat met de tweede termijn wacht op het uitsturen van de nota van wijziging.

Nota van wijziging

- Met de nu voorliggende nota van wijziging wordt uitvoering gegeven aan de toezegging van de StasRb tijdens de plenaire behandeling. Hierin wordt geregeld dat - anders dan bij de gewone vereniging - er geen voorafgaande machtiging van de algemene vergadering van eigenaars nodig is om (volledig) digitaal te kunnen vergaderen. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de wens van de praktijk om volledig digitaal te vergaderen te faciliteren. De wet biedt straks direct de bevoegdheid aan het bestuur van de VvE om een volledig

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Privaatrecht

Datum

15 september 2025

Onze referentie

6729731

digitale vergadering bijeen te roepen. Om aan de genoemde zorgen van de Tweede Kamer tegemoet te komen, wordt met de nota van wijziging geregeld dat leden van de VvE die ten minste een vierde van de stemmen vertegenwoordigen, kunnen afdwingen dat de vergadering tenminste ook fysiek plaatsvindt. Een kwart van de stemmen is dus al genoeg om een hybride vergadering af te dwingen.

- Daarbij is getracht een balans te vinden tussen enerzijds de wens vanuit de praktijk om voor VvE's digitaal vergaderen op een laagdrempelige manier mogelijk te maken en anderzijds de bescherming van leden die een fysieke vergadering prefereren, omdat zij bijvoorbeeld digitaal minder vaardig zijn.
- Verder wordt in de nota van wijziging opgenomen dat de volledig (en ook hybride) digitale vergadering van VvE's moet voldoen aan bepaalde randvoorwaarden. Een voorbeeld hiervan is het verplicht gebruik van een tweezijdig audiovisuele communicatiemiddel zodat leden volwaardig kunnen deelnemen aan de vergadering, o.a. door het woord te kunnen voeren en te kunnen stemmen (vgl. het voorgestelde achtste lid van artikel 5:127 BW).
- Deze nota van wijziging is vormgegeven conform de wensen van de StasRb. Hierover heeft vervolgens afstemming plaatsgevonden met ambtelijk VRO, nu dat ministerie primair beleidsmatig verantwoordelijk is voor VvE's, en de inhoud van de nota van wijziging van invloed kan zijn op besluitvorming van VvE's op verduurzamingstrajecten.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Privaatrecht

Datum

15 september 2025

Onze referentie

6729731

Brief aan de Tweede Kamer

- Nadat het debat is geschorst, is op 4 juni jl. door de leden Sneller en Stultiens een gewijzigd amendement ingediend (nr. 10 ter vervanging van nr. 7). In de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer wordt hierop een appreciatie gegeven.
- Op grond van het initiële amendement (nr. 7) kan een buitengewone vergadering van een beursvennootschap volledig digitaal worden gehouden als een statutenwijziging hiertoe met een meerderheid van tenminste drie vierde van de stemmen wordt aangenomen. Dit vereiste wordt in het vervangende amendement (nr. 10) niet meer genoemd.
- Zowel het initiële als het gewijzigde amendement maken het voor een beursgenoteerde vennootschap onmogelijk om een (reguliere) volledig digitale jaarlijkse aandeelhoudersvergadering te houden. De amendementen maken het enkel mogelijk om een buitengewone vergadering volledig digitaal te houden. Dit doet afbreuk aan de bedoeling van de wet om (ook) beursvennootschappen de mogelijkheid te geven om volledig digitaal te vergaderen. In het licht van het vestigingsklimaat zal Nederland met het aannemen van dit amendement internationaal uit de pas gaan lopen, nu in omliggende landen volledig digitaal vergaderen voor zulke vennootschappen wel mogelijk is. Om deze redenen wordt het gewijzigde amendement (nr. 10) ontraden.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

- Aan het plenaire debat in eerste termijn werd deelgenomen door PVV, VVD, NSC, D66 en GroenLinks-PvdA.
- VVD en PVV waren tijdens de eerste termijn positief over het wetsvoorstel. VVD ziet veel voordelen, zoals het vergroten van de efficiëntie en besparing van tijd en kosten. Ook PVV ziet deze positieve punten en is overtuigd van de nut en noodzaak van het wetsvoorstel.
- D66 en GroenLinks-PvdA waren kritischer en wezen op de bezwaren tegen volledig digitaal vergaderen (o.a. risico van wegvallen verbindingen, bescherming digitaal minder vaardigen). Zij gaven aan dat fysiek vergaderen de beste voorwaarden biedt voor een goed besluitvormingsproces. Om die reden moeten jaarvergaderingen van beursvennootschappen volgens deze partijen bij voorkeur fysiek of hybride plaatsvinden (zie ook amendement nr. 10).

- Volgens D66 en GroenLinks-PvdA zouden besturen van vennootschappen de mogelijkheid moeten krijgen om in geval van noodsituaties volledig digitaal te vergaderen, zonder dat hiervoor een voorafgaande statutenwijziging of machtiging nodig is. Daartoe hadden deze partijen reeds voor het plenaire debat een amendement ingediend (amendement nr. 9, als bijlage 6 bijgevoegd). Dat amendement heeft reeds gedurende de eerste termijn de appreciatie “oordeel Kamer” gekregen.
- NSC is kritisch op met name het volledig digitaal vergaderen van VvE's, waarbij (oudere) mensen die digitaal minder vaardig zijn, buitengesloten kunnen worden bij besluitvorming. Om hieraan tegemoet te komen, is bijgaande nota van wijziging toegezegd.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Privaatrecht

Datum

15 september 2025

Onze referentie

6729731

4.2. Afstemming

De nota van wijziging is ambtelijk afgestemd met MinVRO.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

Deze nota wordt actief openbaar gemaakt met verzending van de stukken aan de Tweede Kamer. De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.